

Bemærkninger til forslaget

I forbindelse med finanslovsaftalen for 1998 aftalte Centrum-Demokraterne med den daværende regering, at der skulle nedsættes et udvalg, som skulle belyse og komme med forslag til eventuel yderligere smidiggørelse af generationsskifte i erhvervslivet, herunder generationsskifte til både familie og en eller flere nære medarbejdere. Udvalget skulle bl.a. kortlægge relevant lovgivning og angive eventuelle regler og lovgivning, som vanskeliggør et generationsskifte, samt overveje mulighederne for og risici ved at gennemføre skattemæssig succession ved overdragelse til medarbejdere.

Dette forslag tager udgangspunkt i en af anbefalingerne i Generationsskifteudvalgets betænkning, nr. 1374, fra august 1999.

Beskatningen i generationsskiftesammenhæng er et meget centralt element, hvilket skyldes, at ejerskab og ledelsen ofte er knyttet til den samme person i små og mellemstore virksomheder. Derved bliver et generationsskifte et spørgsmål om både overdragelse af ejerskab og af lederskab.

Beskatningen har indflydelse på virksomhedens pris og på muligheden for at finde en kvalificeret person, der kan lede virksomheden videre, eftersom beskatningen af sælger har indflydelse på købers kontantbehov. I beskatningen bør der tages hensyn til generationsskifte ud fra virksomhedens muligheder for at blive ført videre for derved at bevare viden og arbejdspladser - og ikke ud fra en snæver betragtning om (umiddelbar) beskatning af ejerforhold.

For en del virksomhedsejere vil det være relevant, at en medarbejder overtager virksomheden. Betænkningen fra Generationsskifteudvalget anslår ud fra en særkørsel fra Danmarks Statistik, at kun ca. 12 pct. af virksomhedsoverdragelserne er kendetegnet ved at være et generationsskifte, hvor en søn eller datter overtager virksomheden. Der nævnes dog grundet tekniske årsager, at andelen formentlig er højere. Andre undersøgelser viser, at ca. 15-20 pct. af de eksisterende virksomhedsoverdragelser sker til et familiemedlem. Når det gælder en medarbejder, viser den nævnte særkørsel, at kun ca. 8 pct. af overdragelserne sker til en an-

sat. Andre undersøgelser viser også, at antallet af overdragelser, hvor en medarbejder overtager virksomheden, er lavere i forhold til familieoverdragelser.

Tidligere var der en vis tradition for, at en virksomhed blev overtaget af et eller flere af indehaverens børn. Men udviklingen i samfundet er gået i retning af, at børn og unge vælger uddannelse og fag mere uafhængigt af deres forældre. Det vil i mange tilfælde være en fordel for virksomheden, hvis den nye indehaver kender godt til virksomheden - ud over at den nye indehaver naturligvis skal have gode faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer. En nær medarbejder i virksomheden vil derfor i mange tilfælde være en oplagt kandidat til at overtage virksomheden.

Set med samfundets øjne kan det principielt være ligegyldigt, om det er en søn eller en nær medarbejder, der overtager virksomheden. Det essentielle for samfundet er, at en velfungerende virksomhed kan føres videre, således at produktion og job opretholdes i stedet for at blive nedlagt.

For at forbedre mulighederne for at en medarbejder kan overtage en virksomhed ved et generationsskifte, skal nære medarbejdere indgå i den eksisterende successionskreds, som i dag er forbeholdt familiemedlemmer. Dermed vil en større del af virksomhederne kunne overtages af nære medarbejdere i stedet for f.eks. at blive likvideret eller solgt - for derefter at blive lukket. Gennemførelsen af overdragelse til en nær medarbejder i dag uden succession, betyder det ofte, at det er nødvendigt at frasælge virksomhedsaktiver, hvilket naturligvis mindsker virksomhedens overlevelsessevne. Samtidig er det ofte meget svært for en nær medarbejder at skaffe den nødvendige kapital i forbindelse med virksomhedsovertagelsen. Dette er formentlig den væsentligste årsag til, at så forholdsvis få virksomhedsoverdragelser sker til nære medarbejdere.

I de tilfælde, hvor børn ønsker at overtage virksomheden, er der mulighed for, at de avanceskatter og genvundne afskrivninger, som ellers ville blive udløst, kan overtages af børnene ved, at disse succederer den tidligere ejer. Det betyder, at sælgeren ud fra en